

The fourth issue of *Pharmacotherapy in Psychiatry and Neurology* in 2018 contains one experimental paper, two review papers, and three reports.

Two papers presented in this issue are connected with chronotherapy. Ewa Kurczewska *et al.* from the Department of Adult Psychiatry, Poznań University of Medical Sciences, assessed the efficacy of sleep deprivation with phase advance in 30 patients with drug-resistant depression in the context of circadian rhythm and temperament. Clinical response, defined as a reduction in the severity of depression by $\geq 50\%$ in Hamilton scale compared to the baseline, which lasted until the end of the study (14 days), was obtained in 16 of 30 patients with TRD. There was, however, no significant correlation between clinical improvement, chronotype, and affective temperaments.

In the review paper coming from the Institute of Psychiatry and Neurology in Warsaw (Adam Wichniak *et al.*), the principles of using melatonin in the treatment of Circadian Rhythm Sleep-Wake Disorders were presented. The main indication for the use of melatonin is a treatment of Delayed Sleep-Wake Phase Disorder. Melatonin is also recommended for the treatment of Irregular Sleep-Wake Rhythm Disorder and Non-24-Hour Sleep-Wake Rhythm Disorder. However, in the treatment Advanced Sleep-Wake Phase Disorder melatonin plays a secondary role. The therapeutic effect of melatonin primarily depends on the appropriate time of its administration. It could be administered even 6–8 hours before the scheduled sleep time. The

recommended doses fall within a wide range of 0.5 to 10 mg; higher doses, e.g. 5 mg, are beneficial in the first 3–6 weeks of treatment. In neuropsychiatric disorders, in children, the dosage even up to 10 mg can be used. Melatonin is also an effective form for relieving sleep-wake disorders connected with the shift work and jet lag.

Venlafaxine is one of the most frequent used antidepressants; therefore, the knowledge about its potential side-effect is very important. The authors from the Medical University in Wrocław (Justyna Suwała *et al.*) discuss in detail the issues of optimising the use of venlafaxine, including its pharmacodynamic and pharmacokinetic properties, indications, adverse effects and risk factors for their occurrence, such as comorbidities, genetic polymorphisms or interactions with other drugs.

In this issue, there are also three reports from the courses organised in 2018 by the European College of Neuro-Psychopharmacology (ECNP). In the first of them, Dr. Magdalena Flaga-Łuczkiwicz talks over the ECNP School of Neuropsychopharmacology held in Oxford, 24–29 June 2018, where the second participant from Poland was Piotr Marcinowicz. Anna Gralewicz and Anna Herman's report on the 6th ECNP School of Child and Adolescent Neuropsychopharmacology, held in Venice, 8–13 April 2018. Whereas dr. Piotr Krawczyk made the report on the ECNP Workshop on Clinical Research Methods, which took place in Barcelona, 6–8 November 2018, where the second participant from Poland was Tomasz Gondek. All the commentators point to the great benefits from these courses to the participants.

I wish you a pleasant reading of our journal and strongly encourage Polish psychiatrists, neurologists and pharmacologists to submit research, review and case papers on pharmacological therapies in psychiatry and neurology. The papers should be submitted via

the editorial system available on the journal website at <http://fpn.ipin.edu.pl>.

Professor Janusz Rybakowski

Czwarty numer *Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii* z roku 2018 zawiera jedną pracę eksperymentalną, dwie prace poglądowe oraz trzy sprawozdania.

Dwie prace prezentowane w niniejszym numerze dotyczą chronoterapii. Ewa Kurczewska i wsp. z Kliniki Psychiatrii Dorosłych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oceniali u 30 pacjentów z depresją lekooporną skuteczność procedury deprywacji snu z przyspieszeniem cyklu snu i czuwania, w kontekście cech rytmu okołodobowego i temperamentu. Poprawę kliniczną, definiowaną jako redukcję nasilenia depresji o $\geq 50\%$ punktacji w skali Hamiltona w porównaniu ze stanem wyjściowym, utrzymującą się do końca badania (14 dni), uzyskało 16 z 30 badanych pacjentów. Nie stwierdzono natomiast istotnego związku między poprawą kliniczną a rodzajem chronotypu oraz temperamentami afektywnymi.

W pracy poglądowej z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie (Adam Wichniak i wsp.) przedstawiono zasady stosowania melatoniny w leczeniu zaburzeń okołodobowego rytmu snu i czuwania. Podstawowym wskazaniem do stosowania melatoniny jest leczenie zaburzenia z opóźnioną fazą snu i czuwania. Melatonina jest również zalecana w leczeniu zaburzenia z nieregularnym rytmem snu i czuwania i zaburzenia z innym niż 24-godzinnym rytmem snu i czuwania. Efekt terapeutyczny melatoniny zależy przede wszystkim od właściwej pory jej podania: korzystne może być jej podanie nawet 6–8 godzin przed planowaną porą snu. Zalecana dawka mieści się w szerokim zakresie 0,5–10 mg, w pierwszych 3–6 tygodniach leczenia korzystne jest stosowanie wyższych dawek, czyli 5 mg, a w zaburzeniach neuropsychiatrycznych u dzieci nawet do 10 mg. Melatonina jest także skuteczna w łagodzeniu zaburzeń snu i czuwania związanych z pracą zmianową lub ze zmianą strefy czasu.

Wenlafaksyna jest jednym z najczęściej stosowanych obecnie leków przeciwdepresyjnych i dlatego ważna jest

znajomość potencjalnych objawów ubocznych tego leku. Autorzy z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (Justyna Suwała i wsp.) szczegółowo omawiają zagadnienia dotyczące optymalizacji stosowania wenlafaksyny, z uwzględnieniem jej właściwości farmakodynamicznych i farmakokinetycznych, wskazań, niepożądanych działań oraz czynników ryzyka ich wystąpienia, takich jak choroby współtowarzyszące, polimorfizmy genetyczne, czy interakcje z innymi lekami.

W niniejszym numerze zamieszczono również trzy sprawozdania z kursów organizowanych w roku 2018 przez European College of Neuro-Psychopharmacology (ECNP). W pierwszym z nich dr Magdalena Flaga-Łuczkiewicz omawia przebieg ECNP School od Neuropsychopharmacology, jaka odbyła się w Oksfordzie w dniach 24–29 czerwca 2018 roku, a w której obok niej uczestnikiem z Polski był Piotr Marcinowicz. Anna Gralewicz i Anna Herman dokonują sprawozdania z 6th ECNP School of Child and Adolescent Neuropsychopharmacology, która miała miejsce w Wenecji w dniach 8–13 kwietnia 2018 roku. Natomiast dr Piotr Krawczyk dokonał sprawozdania z ECNP Workshop on Clinical Research Methods, który odbył się w Barcelonie w dniach 6–8 listopada 2018 roku, a w którym obok niego uczestniczył z Polski Tomasz Gondek. Wszyscy autorzy sprawozdań wskazują na wielkie korzyści, jakie uczestnicy wynoszą z tych kursów. Życzę przyjemnej lektury kolejnego numeru naszego pisma i gorąco zachęcam polskich psychiatrów, neurologów i farmakologów do nadsyłania artykułów eksperymentalnych, poglądowych i kazuistycznych dotyczących terapii farmakologicznej w psychiatrii i neurologii. Nadsyłane prace należy umieszczać na panelu redakcyjnym dostępnym na stronie internetowej pisma <http://fpn.ipin.edu.pl>.

Prof. dr hab. med. Janusz Rybakowski